

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
“НЕОФИТ РИЛСКИ”**

УНИВЕРСИТЕТСКА СИСТЕМА

**ЗА ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА
ЗНАНИЯТА, УМЕНИЯТА И
КОМПЕТЕНТНОСТИТЕ НА
СТУДЕНТИТЕ**

Благоевград 2005

1. Общи бележки

- 1.1. Тази система има за цел да определи правилата и процедурите за оценяване постиженията на студентите по всички дейности на обучението: аудиторни занятия (лекции, семинарни, практически, лабораторни упражнения, хоспетиране и др.); самостоятелна работа (тестове, контролни, домашни работи, реферати, обзори, курсови проекти и др.); индивидуална работа с преподавател; участия в проекти, стажове, курсови работи и др.
- 1.2. Системата е съобразена с:
- Академичните стандарти на университета
 - Академичните стандарти за всяка специалност
- 1.3. Системата е синхронизирана с наредба №21 от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища.

2. Организация и структура на системата за оценяване постиженията на студентите

- 2.1. Организацията на системата за оценяване постиженията на студентите е структурирана на следните равнища:
- На равнище “Университет”
 - На равнище “Специалност”
 - На равнище “Учебен курс”
- 2.2. Правилата и процедурите за оценяване постиженията на студентите са общовалидни и задължителни за

целия академичен състав на Университета.

3. Правила за организацията и оценяването на постиженията на студентите на равнище “Университет”.

3.1. Основна форма за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите е писменият изпит. Тази форма се прилага за всички образователни дейности, които могат да се проверят чрез писмени работи на студентите.

3.1.1. С решение на факултетския съвет, по аргументирано предложение на катедрените съвети, се определя списък на учебните дисциплини, по които може да се прилагат други форми за оценяване: устни (за езикови и словесно-изпълнителски); изпълнителски (за изкуствата, физическата култура и спорта, мануални техники и др.); други форми за оценка на специфични умения.

3.2. Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобалната система, която включва: Отличен (6,00), Много добър (5,00), Добър (4,00), Среден (3,00), Слаб (2,00).

3.2.1. За успешно овладяна се счита образователната дейност, оценена най-малко със среден (3,00).

3.3. Оценъчните процедури, които се прилагат в университета са: текущ контрол; текуща оценка; изпит.

3.3.1. Текущият контрол се прилага за оценяване на дейности, които отчитат степента на овладяване на

материала, получените знания, умения и компетентности по време обучението през семестъра (учене по време на обучението).

- 3.3.1.1. Наборът от материали за текущ контрол включва оценяване на:
- Тестове върху изучен материал;
 - Контролни работи;
 - Домашни работи;
 - Реферати по избрани теми;
 - Обзори на литература по избрани теми;
 - Научно-практически разработки;
 - Курсови проекти;
 - Работа в изследователски екип;
 - Практико-приложна дейност в производствени, стопански или обществени структури;
 - Други специфични материали;
- 3.3.1.2. Етапните оценки от текущия контрол се внасят в разработен за целта “Протокол за текущ контрол”.
- 3.3.1.3. Оценка от всеки материал, служи за формиране на крайната оценка от текущия контрол, проведен през семестъра.
- 3.3.1.4. Крайната оценка от текущия контрол е основание за присъждане на кредита, предвиден за съответната дисциплина, ако за конкретния семестър не е предвидено друго оценяване.
- 3.3.1.5. Оценка от текущия контрол не се внасят в главната книга. Протоколите от текущия контрол с крайната оценка се съхраняват в учебния отдел на съответния факултет, когато тази оценка служи за признаване на кредити.

- 3.3.1.6. Копие от протокола за текущ контрол и всички писмени материали, послужили за оценяване при текущия контрол, се съхраняват от титуляра на дисциплината за срока, предвиден в Правилника за образователните дейности.
- 3.4. Текуща оценка.
 - 3.4.1. Текущата оценка е възможна форма за заключителен етап от семестриално оценяване по учебна дисциплина или част от учебна дисциплина.
 - 3.4.2. Текущата оценка се прилага за учебни дисциплини, при които овладяването на определени знания и умения са необходимо условие за понататъшно обучение по тази дисциплина.
 - 3.4.3. За текущия контрол могат да се използват материалите и протоколите, предвидени за тази процедура при спазване на формата на оценяване, утвърдена от факултетския съвет за съответната учебна дисциплина.
 - 3.4.4. Окончателната текуща оценка се формира на базата на минимум три етапни оценки.
 - 3.4.5. Цифровата стойност на текущата оценка се поставя в съответствие с шестобалната оценка.
 - 3.4.6. Текущата оценка се вписва в официален протокол за изпит и се внася в главната книга.
 - 3.4.7. Копие от протокола, както и писмените материали, послужили за поставянето на текуща оценка се съхраняват от преподавателя за срока, определен в Правилника за образователните дейности.

- 3.5. Изпит.
- 3.5.1. Изпитът е основна форма за заключителен етап от семестриално оценяване на учебна дисциплина или част от учебна дисциплина.
- 3.5.2. Изпитът се провежда задължително от преподавателя (преподавателите), който е водел лекционния курс по дадената дисциплина.
- 3.5.3. Изпитите се провеждат по време на изпитните сесии, определени в годишния график за учебния процес.
- 3.5.4. До изпит се допуска студент, показал минимум знания при текущия контрол, проведен през семестъра и получил оценка минимум среден (3).
- 3.5.5. Извънсесийно явяване на семестриални изпити се разрешава на:
- Студенти, записани условно за учебната година (за невзети изпити от предишна / предишни година);
 - Студенти, прекъснали обучението си с право на явяване на изпити;
 - Студенти, полагащи приравнителни изпити;
 - Бременни и студентки – майки на деца до навършване на шестгодишна възраст;
 - Студенти, обучаващи се по индивидуален план;
- 3.5.6. Извънсесийно явяване на семестриален изпит се разрешава с индивидуален протокол.
- 3.5.6.1. Индивидуалният протокол се издава в съответствие с решение на административен или управленски орган на базата на съответните документи.
- 3.5.7. Всеки преподавател, титуляр на учебната дисциплина,

определя по една изпитна дата всеки месец за провеждане на изпит за студенти, получили индивидуален протокол за извънсесийно явяване.

3.6. Крайна оценка за постиженията на студентите при обучението.

3.6.1. Крайната оценка за получените знания, умения и компетентности по всяка учебна дисциплина се формира на базата на:

- Крайната оценка, получена от текущия контрол, проведен през семестъра;
- Оценката, получена на семестриалния изпит;

3.6.2. Относителният дял (“тежестта”) на двете компоненти се определя в учебната програма на всяка учебна дисциплина при отчитане спецификата на обучението.

3.6.3. Коефициентите на тежест на двете оценки, определени за всяка учебна дисциплина се утвърждават от катедрения съвет.

3.6.4. Изпитният протокол, (който се съхранява в учебен отдел) съдържа задължително оценката от текущ контрол, оценката от изпита и крайната оценка на студента.

4. Правила за организация на оценяването на постиженията на студентите на равнище “Специалност”

4.1. Организацията на оценяването по всяка специалност се осъществява от катедрата / катедрите, която организира обучението по съответната специалност.

- 4.2. Катедреният съвет:
- 4.2.1. Определя като основна форма за оценяване в специалността писменият изпит.
- 4.2.2. Приема аргументирано предложение за други форми на оценяване по конкретни специфични учебни дисциплини и го внася за утвърждаване във факултетския съвет.
- 4.2.3. Определените и утвърдени форми за оценяване са задължителни за всички преподаватели в специалността, независимо от катедрата и факултета, в който са на основен трудов договор.
- 4.2.4. Утвърждава наборът от материали, предвиден за текущ контрол на знанията и уменията на студентите по всяка учебна дисциплина.
- 4.2.5. Утвърждава материалите, които се използват за провеждане на семестриалния изпит (конспекти, билети, тестове и др.), като се преценява:
- доколко изпитните материали са синхронизирани с поставените цели на обучението по съответната дисциплина;
 - дали изпитните материали установяват степента на достигане на очакваните резултати;
 - дали изпитните материали отразяват наличието на необходимите знания, професионални умения и компетентности на бъдещия специалист.
- 4.2.5.1. В случаите, при които се провежда тестово изпитване преподавателят е длъжен да разработи и примерни тестове.

- 4.2.6. Задължава титулярите на учебните дисциплини да запознаят студентите с организацията на оценяването (текущ контрол и изпит) не по-късно от третата седмица от началото на семестъра.
- 4.2.7. Приема принципни правила за евентуално “чуждо” изпитване в спорни ситуации като:
- 4.2.7.1. Писмените работи се оценяват от титуляра на дисциплината с последващо оценяване от друг преподавател в специалността, хабилитиран в същото професионално направление и получените резултати на двамата оценители:
- се съпоставят от лице, определено от ръководителя на катедрата;
 - писмените материали, при които поставените оценки се различават с една и повече единици се предоставят за оценка от арбитражна комисия, назначена от ръководителя на катедрата;
 - арбитражната комисия присъжда окончателната оценка;
 - арбитражната комисия съставя протокол, от който се вижда кой от екзаменаторите е оценил по-точно “спорните” писмени материали.
- 4.2.7.2. Приема се като възможно по решение на катедрения съвет писмените материали да се оценяват не от преподавателя - титуляр, а от друго хабилитирано лице в специалността. Получените резултати са косвена оценка за качеството на обучението, осъществено от преподавателския екип по съответната дисциплина.
- 4.2.7.3. Приема се като възможно по решение на катедрения съвет писмените материали да се оценяват от преподавател в друго висше училище, в същата или сходна специалност, по същата или сходна учебна

дисциплина. Получените резултати са косвена оценка за качеството на обучението, осъществено от преподавателския екип по съответната дисциплина.

4.2.8. Анализира успеваемостта на студентите по показания среден успех на семестриалните изпити по всички учебни дисциплини.

4.2.8.1. Средният успех по всяка учебна дисциплина се изчисляват като се включват:

- всички оценки, получени на изпита, включително и оценките със слаб (2)
- всички студенти, недопуснати до изпит поради получена слаба оценка от текущия контрол, се добавят към общия брой и се изчисляват като получили оценка “слаб (2)”.

Забележка: При изчисляване на средния успех не се включват студентите, които са допуснати до изпит, но не са явили за изпитване на определената дата.

4.2.8.2. Приема като реално оценяването по учебната дисциплина, когато е на лице примерно разпределение, посочено в Европейското дипломно приложение

		ECTS GRADE		
		5.75 ÷ 6.00	A (10%)	95% ÷ 100%
Отличен	5.50 ÷ 6.00	5.00 ÷ 5.70	B (25%)	80% ÷ 94%
Много добър	4.50 ÷ 5.49	4.05 ÷ 4.95	C (30%)	61% ÷ 79%
Добър	3.50 ÷ 4.49	3.30 ÷ 4.00	D (25%)	46% ÷ 60%
Задоволителен	3.00 ÷ 3.49	3.00 ÷ 3.25	E (10%)	40% ÷ 45%
Слаб	2.00		Fx, F	0% ÷ 40%

4.2.9. Назначава експертна комисия от трима преподаватели да анализират успеваемостта по всички учебни дисциплини, по които средният успех е по-нисък от добър(4) и по-висок от отличен (5,50).

4.2.9.1. За дисциплините със среден успех под добър (4) се установява:

- коя компонента е формирала слабите оценки - текущият контрол или изпитът;
- има ли съответствие между учебната програма, материалите и формите за оценяване и професионалните задачи, които бъдещите специалисти ще решават в практиката;
- дали акцентът е изместен в посока на строго научното и академичното преподаване, за сметка на предоставянето на знания, които формират професионални умения и компетентности;
- дали преподавателят не санкционира студентите, които са използвали в подготовката си чужди учебници и учебни помагала;
- други неописани до тук причини.

4.2.9.2. За дисциплините със среден успех над отличен (5,50) се установява:

- дали подобранияте материали за текущ контрол установяват с висока степен на достоверност ученето по време на обучението по учебната дисциплина;
- дали използваните изпитни материали изискват минимум усилия за решаването им, без да формират необходимите умения и професионални компетентности;
- дали преподавателят не използва изпитът за “награждаване” на студентите и за формиране на “благоприятна” оценка за себе си при проучване на студентското мнение.

4.2.9.3. Експертните комисии подготвят доклад с констатациите по т. 4.2.9.1 и 4.2.9.2 и ги внасят за обсъждане в катедрения съвет.

4.2.10. Обсъжда докладите на експертните комисии, анализирани успеваемостта на студентите по дисциплините, посочени в т. 4.2.9, в присъствието на преподавателския екип по съответната дисциплина като:

4.2.10.1. Предприема коригиращи действия, произтичащи от доклада на експертната комисия в съответствие с процедурата по качеството “Коригиращи и превантивни действия“ (ПР 1-06).

4.2.10.2. За предприетите коригиращи действия се попълва “Карта за коригиращи действия“ (ОД 1-04-05), в която се определят:

- Видовете корекционни действия
- Сроковете, предвидени за осъществяване на корекцията
- Отговорниците за контрола по изпълнението на коригиращите действия.

4.3. Всички правила за организацията и оценяването на постиженията на студентите на равнище “Университет“, посочени в т.3 са валидни и задължителни за прилагане от катедрите, които организират обучението по дадена специалност.

5. Правила за организация на оценяването на постиженията на студентите на равнище “Учебен курс”

5.1. Учебният курс по всяка учебна дисциплина е предназначен:

- да осигури необходимите познания за студентите
- да формира необходимите практически умения на студентите
- да формира професионални компетентности както по изучаваната дисциплина, така и по специалността, в която се обучава студентът.

5.2. Оценяването по всеки учебен курс има за цел да установи нивото на постиженията на студентите в съответствие с целите, задачите и очакваните резултати, предвидени в т.5.1.

5.3. За целта всеки учебен курс трябва да има разработена система за оценяване постиженията на студентите по съответната учебна дисциплина.

5.4. Системата се описва в раздел от Учебната програма, озаглавен “Организация на оценяването по...” (посочва се името на учебната дисциплина), който включва:

5.4.1. Определянето (приблизително) на времето в часове,

което студентът трябва да отработи през семестъра, за да получи определен обем знания и практически умения, необходими за допускане до изпит.

5.4.2. Описание на процеса за набиране на кредит през семестъра – ученето по време на обучение:

- относителният дял от общия кредит, който се придобива от аудиторни занятия (лекции, семинарни, практически, лабораторни упражнения, хоспетиране и др.)
- относителният дял от общия кредит, който се придобива от извънаудиторна заетост (самостоятелна работа).

5.4.3. Описание на формите за набиране на кредит от самостоятелна работа:

- тестове
- контролни работи
- решаване на задачи
- самостоятелни разработки по предложен набор от теми за обзор
- теми за реферериране
- решаване на проблеми
- курсови проекти
- курсови работи
- участия в проекти
- участия в студентски научни конференции
- студентски публикации
- други специфични форми.

5.4.3.1. Наборът от форми за набиране на кредит от самостоятелна работа трябва да осигури възможност за избор от страна на студентите в съответствие с чл. 2, т. 2, Наредба № 21/ 30.09.2004 г.

- 5.4.3.2. За изискванията към студентските разработки се изготвят указания, които са неразделна част от учебната програма.
- 5.4.4. Определяне на условията, при които от текущ контрол се поставят оценки среден (3), добър (4), много добър (5), отличен (6).
- 5.4.5. Определяне на условията за допускане до изпит.
- 5.4.6. Определяне на изискванията за евентуално освобождаване от изпит.
- 5.4.7. Определяне на задачите, които трябва да се изпълнят от студентите, недопуснати до изпит при текущия контрол.
- 5.4.8. Определяне характера на материалите, използване за оценяване на семестриалния изпит.
- 5.4.9. Определяне на условията за поставяне на оценка среден (3), добър (4), много добър (5), отличен (6).
- 5.4.10. Обявяване на критериите за оценка по изпитните въпроси, непосредствено след събирането на писмените работи, в деня на изпита.
- 5.4.11. Определяне на относителния дял на оценката от текущия контрол, от крайната оценка по изучената учебна дисциплина.
- 5.4.12. Оформяне на крайната оценка по учебната дисциплина.
- 5.5. Всички правила за организацията и оценяването на

постиженията на студентите на равнище “Университет”, посочени в т. 3 и на равнище “Специалност”, посочени в т.4, са валидни и задължителни за прилагане при организацията на оценяването по всяка учебна дисциплина.

Системата е приета на заседание на АС, Протокол № 18 от 18.05.2005 г.